

Aan
De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Datum
9 juni 2022
Ons kenmerk
Cft 202200060
Pagina
1/5

Uw kenmerk

Bijlage
-

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage en advies eerste begrotingswijziging 2022

Geachte heer Johnson,

Op 24 mei jl. ontving het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) de eerste uitvoeringsrapportage (UR) en de eerste begrotingswijziging (BW) over het begrotingsjaar 2022 van het openbaar lichaam Saba. De UR had uiterlijk 30 april jl. ingediend moeten worden. De UR voldoet daarmee niet aan artikel 22 lid 1 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Met dit schrijven ontvangt u de reactie van het Cft op zowel de eerste UR als op de eerste BW. De UR en de BW zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden. De ontwikkelingen, die in de UR worden gerapporteerd, resulteren rechtstreeks in de voorgestelde BW.

De BW die u aanbiedt aan de eilandsraad, dient conform artikel 17 lid 4 van de Wet FinBES, vergezeld te gaan van het advies bij de BW en een toelichting op welke wijze met het advies rekening is gehouden.

Oordeel

Uit de eerste UR blijkt een voorlopig negatief resultaat van USD 0,3 miljoen over het eerste kwartaal. De vastgestelde begroting gaat uit van een nulresultaat over het gehele begrotingsjaar. Het voorlopig negatieve resultaat komt voornamelijk voort uit vertragingen in te ontvangen baten in het eerste kwartaal. De verwachting van het openbaar lichaam Saba is dat deze baten gedurende de resterende kwartalen van het jaar worden ontvangen en de vertraging daarmee wordt ingehaald. Dit vraagt wel om een actieve sturing van het openbaar lichaam Saba op deze baten en het Cft stelt voor om via de uitvoeringsrapportages daarover te worden geïnformeerd.

Op 20 mei jl. besloot het kabinet om de vrije uitkering vanaf 2022 structureel te gaan verhogen.¹ Deze toezegging zorgt de komende periode voor een verlichting van de druk op de begroting van Saba.

---

¹Rijksoverheid (2022). Een grote financiële stap voor inwoners Caribisch Nederland.

Het verhogen van de vrije uitkering biedt echter geen structurele oplossing voor de begrotingstekorten van Saba, die worden veroorzaakt door de wijze waarop bijzondere uitkeringen momenteel worden verstrekt. Het Cft adviseert u met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in overleg te treden en gezamenlijk tot een werkwijze te komen die dit probleem oplost.

In het eerste kwartaal is een plan van aanpak opgesteld om de afdeling Financiën te herstructureren. Onderdeel van dit plan is om de afdeling te versterken met een planning en control (P&C) team. Het ontbreken van cruciale functies binnen de afdeling Financiën bemoeilijkt het doorvoeren van verbeteringen in het financieel beheer en is een belasting voor de bestaande medewerkers. Het P&C team moet hier ondersteuning in bieden. Het Cft acht deze ontwikkeling positief, en adviseert u om de tweede UR te voorzien van een verdere toelichting inzake het plan van aanpak.

Het Cft adviseert positief bij de door u voorgestelde wijzigingen in de eerste BW. U stelt in totaal USD 1,9 miljoen aan wijzigingen voor. Het begrotingstotaal wordt hiermee per saldo verhoogd van USD 13,1 miljoen naar USD 15,0 miljoen. Het verwachte resultaat ultimo 2022 verandert met deze BW niet en blijft nihil. De voorgestelde wijzigingen bestaan voor USD 1,7 miljoen uit bijzondere uitkeringen en voor USD 0,2 miljoen uit verhogingen in de reguliere begroting.

Toelichting

In tabel 1 worden de begroting en realisatie van de baten en lasten met elkaar vergeleken. Saba realiseerde over het eerste kwartaal USD 4,6 miljoen aan baten en USD 4,9 miljoen aan lasten. Het voorlopige resultaat is USD 0,3 miljoen negatief.

Tabel 1: Onderverdeling baten en lasten (in USD miljoenen)

	Primaire begroting 2022	Realisatie in het eerste kwartaal 2022	% realisatie t.o.v. begroting
Reguliere baten	13,1	3,2	24%
Bijzondere uitkeringen	-	1,4	n.v.t.
Totale baten	13,1	4,6	n.v.t.
Reguliere lasten	13,1	3,5	27%
Bijzondere uitkeringen	-	1,4	n.v.t.
Totale lasten	13,1	4,9	n.v.t.
Saldo	-	(0,3)	n.v.t.

Bron: eerste uitvoeringsrapportage 2022

Begrotingsuitvoering

De realisatie van de baten liep in het eerste kwartaal iets achter op de tijdsperiode². Normaliter lopen de baten in het eerste kwartaal vóór op de tijdsperiode, omdat de inning van motorrijtuigenbelasting, erfpacht en inkomsten uit vergunning-uitgifte grotendeels in het eerste kwartaal plaatsvindt. Gedurende het eerste kwartaal zijn echter minder heffingen geïnd, vanwege achterstanden bij het ontvangerskantoor (Receiver's Office). De afdeling Financiën heeft een plan van aanpak opgesteld om deze achterstanden in 2022 in te halen. Daarnaast waren de inkomsten uit watervoorziening nihil in het eerste kwartaal. Dit komt voort uit de geringe verkoop van waterflessen uit de nieuwe waterbottelarij, als gevolg van problemen met het vinden van afnemers. Het Cft adviseert u om de begroting tijdig bij te stellen wanneer blijkt dat de lagere baten zich aanhouden in de komende kwartalen.

De realisatie van de lasten liep in het eerste kwartaal iets voor op de tijdsperiode. Gelet op de realisatie in voorgaande jaren, is de verwachting dat deze lichte overbesteding in de komende kwartalen wordt rechtgetrokken.

Liquiditeiten

De totale liquiditeitspositie van Saba bedraagt ultimo maart 2022 USD 53,8 miljoen. Een bedrag van USD 49,8 miljoen is bestemd voor bijzondere uitkeringen en een bedrag van USD 0,1 is geormerkt als vrije uitkering, die reeds een bestemming heeft. Dit betekent dat de overige USD 3,9 miljoen aan liquiditeiten vrij besteedbaar is en gebruikt kan worden voor de betaling van reguliere lasten. Dit is een daling in de vrij besteedbare middelen van USD 0,8 miljoen ten opzichte van het saldo ultimo december 2021.

Op 20 mei jl. werd bekend dat het kabinet vanaf 2023 structureel EUR 30 miljoen extra gaat besteden in Bonaire, Sint Eustatius en Saba.³ Het primaire doel van de investering is het verbeteren van de levensstandaard van de inwoners van Caribisch Nederland. Daarnaast richt de investering zich op het financieel versterken van de openbare lichamen, zodat de openbare lichamen structureel over voldoende middelen beschikken voor het uitvoeren van de eilandelijke taken. In 2022 investeert het kabinet in totaal EUR 23 miljoen. Een bedrag van EUR 4,1 miljoen is bestemd voor het verhogen van de vrije uitkering. De precieze verdeling van de middelen tussen de openbare lichamen is nog niet bekend.

Saba presenteerde bij de aanbidding van de begroting 2022 een tekort van USD 1 miljoen. De druk op de begroting van Saba is daarmee (nog altijd) duidelijk zichtbaar. De toezegging van het kabinet om de vrije uitkering structureel te verhogen, zorgt de komende periode voor een verlichting van de druk op de begroting van Saba.

---

² Voor het eerste kwartaal betreft de tijdsperiode een realisatie ter hoogte van 25 procent van de begroting.

³ Rijksoverheid (2022). Een grote financiële stap voor inwoners Caribisch Nederland.

Het verhogen van de vrije uitkering biedt echter geen structurele oplossing voor de begrotingstekorten van Saba, die worden veroorzaakt door de wijze waarop bijzondere uitkeringen momenteel worden verstrekt.⁴ Bij het verstrekken van bijzondere uitkeringen vindt vooraf geen goede afweging plaats van integrale baten en lasten (incidenteel en structureel).⁵ Hierdoor wordt er onvoldoende rekening gehouden met de structurele lasten die gepaard gaan met de investeringen, zoals hogere personeelslasten en onderhoudskosten. Zolang deze systematiek onveranderd blijft, is het te verwachten dat in de toekomst nieuwe achterstanden ontstaan en de vrije uitkering over een aantal jaar wederom structureel moet worden verhoogd.

Overheidsentiteiten

Het openbaar lichaam Saba heeft vier deelnemingen. Op basis van artikel 9 lid 9 van de Wet FinBES dient het Cft uiterlijk 1 juli 2022 te beschikken over de jaarrekeningen 2021 van deze deelnemingen. Tot op heden ontving het Cft één jaarrekening over 2021. Het Cft verzoekt u om zorg te dragen voor een tijdige aanlevering van de overige drie jaarrekeningen.

Financieel beheer

In het eerste kwartaal kwamen verschillende financiële zorgen aan het licht bij de herziening van de administratie door de afdeling Financiën. Zo blijkt dat de financiële administratie van het ontvangerskantoor (Receiver's Office) niet up-to-date is en dat incasso's niet goed worden beheerd. De administratie van het ontvangerskantoor is de afgelopen twee jaar geleidelijk verslechterd. De afdeling Financiën heeft een plan van aanpak opgesteld om de afdeling Financiën te herstructureren en het ontvangerskantoor direct onder het beheer van de afdeling Financiën te brengen. Onderdeel van dit plan is ook om de afdeling Financiën te versterken met een planning en control (P&C) team. Het ontbreken van cruciale functies binnen de afdeling Financiën bemoeilijkt het doorvoeren van verbeteringen in het financieel beheer, en is een belasting voor de bestaande medewerkers. Het P&C team moet hier ondersteuning in bieden. Het openbaar lichaam hoopt hiermee ook de problemen van vertraagde rapportage op te lossen.

Het Cft acht het positief dat het ontvangerskantoor bij de afdeling Financiën wordt ondergebracht en dat de afdeling Financiën wordt versterkt met een P&C team. In het verleden vroeg het Cft al aandacht voor het versterken van de uitvoeringskracht van de afdeling Financiën, om een tijdige aanlevering van begrotings- en verantwoordingsstukken te bevorderen.⁶

---

⁴ Voor Bonaire en Sint Eustatius geldt hetzelfde probleem. Echter is het liquiditeitstekort voor Bonaire en Sint Eustatius minder nijpend dan voor Saba.

⁵ Algemene Rekenkamer (2021). Bijzondere uitkeringen aan Caribisch Nederland.

⁶ Cft, kenmerk 202000193, Reactie op de derde uitvoeringsrapportage 2020 openbaar lichaam Saba, d.d. 14 december 2020.

Begrotingswijziging

In de eerste BW 2022 stelt Saba in totaal USD 1,9 miljoen aan wijzigingen voor. De voorgestelde wijzigingen bestaan voor USD 1,7 miljoen uit bijzondere uitkeringen en voor USD 0,2 miljoen uit verhogingen in de reguliere begroting.

De aanwending van de bijzondere uitkeringen betreft de reguliere bijzondere uitkeringen (USD 1,4 miljoen), bijzondere uitkeringen wegens orkaanschade (USD 0,2 miljoen) en een toevoeging aan 'beklemde' vrije uitkeringen (USD 0,1 miljoen). In de BW worden zowel de baten als de lasten met de genoemde bedragen verhoogd.

De wijziging van de reguliere begroting (USD 0,2 miljoen) betreft de volgende mutaties:

- Een verhoging van het budget voor de waterbottelarij, vanwege een toename in materiaalkosten. Deze meerkosten worden gedekt vanuit de post onvoorzien.
- Een verhoging van het budget voor de stimulering van het toerisme en de economie. Deze middelen worden gedekt vanuit de reservering ten behoeve van de coronacrisis.
- Een verhoging van het budget voor de uitvoering van het 'Rendezvous Greenhouse Project'. Deze middelen worden gedekt vanuit de reservering die in 2021 is gemaakt ten behoeve van dit project.

Het Cft kan zich vinden in de voorgestelde wijzigingen.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Saba
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Saba